

สังขรณ์กับแนวทางการพัฒนาสู่อารยประเทศ

..... ระเบียบ สาคริก

หากตั้งคำถามว่า "เราจะพัฒนาสังคมซึ่งแต่ละคนมีส่วนร่วมด้วยให้มุ่งไปสู่อารยธรรมได้อย่างไร ?" ถ้าหวังที่จะเห็นการนำปฏิบัติบรรลุผลสำเร็จอย่างเชื่อมั่นได้ ก่อนอื่นคงต้องเข้าถึงจุดทวนกลับมาพิจารณาที่รากฐานแนวคิดตนเองเพื่อหวังหยั่งรู้ถึงความจริงได้ชัดเจนในระดับหนึ่ง แล้วจึงเริ่มต้นจากจุดนี้โดยการลงมือปฏิบัติจากใจจริงอีกทั้งมีความมั่นคงแน่วแน่ตลอดไปด้วย

อนึ่ง ใครขอเริ่มต้นเรื่องนี้ด้วยการหยิบยกเอาสภาพที่เป็นจริงของสังคมไทยในปัจจุบันมาใช้เป็นตัวอย่าง เพื่อนำวิเคราะห์ค้นหาความจริง โดยที่หวังว่าน่าจะช่วยให้เข้าใจชัดเจนยิ่งขึ้น เนื่องจากตัวอย่างดังกล่าวเป็นสิ่งที่อยู่ใกล้ตัวใกล้ใจเราทุกคน อย่างไรก็ตามถ้าจะคิดศึกษาให้กว้างและลึกซึ้งจริงแล้ว จำเป็นต้องสนใจที่จะให้รากฐานความรู้ลึกซึ้งซึ่งอยู่ในตัวเองละจากภาวะยึดติดลงไปอย่างรู้เหตุรู้ผลอีกทางหนึ่งด้วย

ตามสภาพความจริงเท่าที่พบได้ในปัจจุบัน "ผลการพัฒนาจากอดีตได้สะท้อนให้เห็นภาพชัดเจนยิ่งขึ้นว่า บรรยากาศภายในสังคมจำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงไปจากสภาพซึ่งเคยมีความพอใจของมาสู่สภาพที่อาจกล่าวได้ว่า "ท่วมท้นล้นฟ้า-ค้ำฟ้า" และยังมองเห็นกระแสซึ่งอาจกล่าวได้ว่า "ต่างคนต่างทำ" หรือ "ตัวใครตัวมัน" แข่งขันกันสร้างเสมือนที่ภาษาชาวบ้านกล่าวว่า "เบียดเบียนพลัง" รวดเร็วยิ่งขึ้นเรื่อย ๆ

และชีวิตคนที่เกิดขึ้นใหม่ซึ่งมีหน้าที่ถือสังขรณ์ของการสืบทอด ก็ยิ่งสะท้อนพฤติกรรมทำให้เห็นภาพซึ่งอาจเรียกว่า "เคียดแค้นกระแสด" ซึ่งทั้งรวดเร็วและรุนแรงยิ่งขึ้นเป็นทวีคูณ โดยเฉพาะผลจากการเคียดแค้นกระแสดย่อมหมายถึงพฤติกรรมที่สารภาพความจริงให้พบได้ว่า **ตกอยู่ในภาวะขาดการรู้เท่าทันต่ออิทธิพลดังกล่าว**

อย่างไรก็ตาม หากบุคคลใดสามารถทวนกลับมาพิจารณาสู่อีกด้านหนึ่งได้ย่อมเห็นภาพความจริงว่า คนในสังคมปัจจุบันเป็นจำนวนมากและน่าจะเพิ่มมากขึ้นสืบเนื่องมาจากพฤติกรรมของชนรุ่นหลัง จำต้องสูญเสีย "คุณภาพชีวิตซึ่งควรอยู่บนพื้นฐานอันบริสุทธิ์" รวดเร็วยิ่งขึ้น ดังเช่นกรณี "อาชญากรรมทุกรูปแบบ" ซึ่งกระจายตัวเองออกไปอย่างกว้างขวาง รวมถึงปัญหาเสพติดที่ระบอบอยู่ในหมู่ชนรุ่นหลังและคนระดับล่าง ซึ่งเป็นทั้งพื้นฐานและอนาคตของสังคมอย่างสำคัญ

ส่วนคนที่ได้รับโอกาสให้ขึ้นไปสู่ระดับบน ซึ่งตามเหตุและผลน่าจะก้าวขึ้นไปอย่างเป็นธรรมชาติ กลับเปลี่ยนมาอยู่ในอีกด้านหนึ่งคือ "ตะเกียกตะกายช่วงชิงโอกาสซึ่งกันและกันเพราะความอยาก" ดังนั้นเมื่อคนไหนพวกไหนขึ้นไปได้ย่อมสะท้อนให้เห็นพฤติกรรมทำให้อ่านได้ถึง "ความเห็นแก่ตัว" ชัดเจนยิ่งขึ้น โดยที่ประเด็นนี้อ่านได้จากภาวะความขัดแย้งซึ่งเพิ่มองศาความรุนแรงยิ่งขึ้นเป็นลำดับ ซึ่งโดยธรรมชาติของคนเมื่อมีเจตนาที่ต้องการบางสิ่งบางอย่างมาใช้สนองกิเลสก็มีข้ออ้างเป็นนิตย์ ดังเช่นที่กล่าวว่า "เมื่อเป็นประชาธิปไตยก็ย่อมต้องมีความขัดแย้ง" ซึ่งทำให้อ่านได้ว่าคือประชาธิปไตยที่มีความเห็นแก่ตัวแฝงอยู่ในรากฐาน

ทั้งนี้และทั้งนั้นถ้าเข้าใจสังขรณ์ของมนุษย์ย่อมมองเห็นได้ว่า "หากลดลดความเห็นแก่ตัวลงไปได้บ้าง ย่อมทำให้ธรรมชาติในตัวเองปรับเปลี่ยนสภาพจากการมุ่งทะเลาะกันเองมาเป็นการร่วมมือกันทำงานเพื่อมุ่งสร้างสรรค์ด้วยความจริงใจ และเมื่อมีความจริงใจย่อมมีความสุขในการทำงานด้วย"

เราจึงพบว่าสังคมปัจจุบันจำต้องตกอยู่ในสภาพ "กลับทิศทางกันกับสิ่งซึ่งควรจะเป็น" ดังเช่นที่สามารถมองเห็นความจริงได้ทุกเรื่อง แม้เริ่มจับที่ประเด็น "อนุรักษนิยมชาติและสิ่งแวดล้อม" ก็พบว่า คิดแก้ไขปัญหาด้านทิศทางซึ่ง "หันหลังให้กับเป้าหมาย" ทำให้ยิ่งแก้ไข ปากก็ยิ่งหมดไปมากขึ้น และที่ร้ายยิ่งไปกว่านั้นก็คือ "ผลจากการแก้ไขปัญหาก็กลับทำให้คนถูกทำลายหนักยิ่งขึ้น" ทั้ง ๆ ที่เป้าหมายของการอนุรักษปาอยู่ที่ประโยชน์สุขของคนโดยแท้

อนึ่ง ใครขออนุญาตทวนกลับมาพิจารณาหัวข้อของเรื่องนี้ซึ่งกำหนดไว้ว่า "สังขรณ์กับแนวทางการพัฒนาสู่-

อารยประเทศ"อีกครั้งหนึ่ง หากนำเอาความซึ่งเน้นไว้ในช่วงแรกว่า **"ก่อนอื่นควรทวนกลับมาพิจารณาที่รากฐาน"** แต่ปัจจุบันกลับพบกับสภาพความจริงว่า แนวคิดที่เกิดจากศักยภาพและความสามารถในการมองทวนกลับได้นั้น ดูจะลดน้อยลงไปเป็นลำดับ ไม่เช่นนั้นแล้วผลซึ่งปรากฏในปัจจุบันคงไม่กลับทิศทางให้สัมพันธ์ได้อย่างชัดเจน และก่อความเสียหายหนักหน่วงยิ่งขึ้นดังเช่นที่เห็นอยู่ในปัจจุบัน

ในช่วงที่ผ่านมาเรามักได้ยินคำกล่าวจากปากหลายคน โดยเฉพาะในกลุ่มซึ่งเข้าไปอยู่ในตำแหน่งบริหาร - ระดับต่าง ๆ ในลักษณะข้ออ้างที่กล่าวว่า**"ถ้าไม่รีบเร่งพัฒนาในลักษณะมุ่งเน้นไปข้างหน้า โฉนเลยจะตามชาติอื่นทัน"** ซึ่งตามสัญชาตญาณ เมื่อมีด้านหนึ่งก็ย่อมมีอีกด้านหนึ่งอย่างสอดคล้องกันด้วย ดังนั้นเมื่อคนกลุ่มเดียวกันหันมามองยังอีกด้านหนึ่งย่อมมองจากรากฐานเดิม จึงมีการดูถูกดูแคลนสิ่งซึ่งพบเห็นจากด้านที่อยู่ตรงข้ามกันกับตนเป็นธรรมชาติ

ยิ่งเป็นคนท้องถิ่นซึ่งผ่านภาวะหล่อหลอมมาจากบรรยากาศการศึกษาและวัฒนธรรมต่างถิ่นต่างรูปแบบของผลพวงทางวัฒนธรรมถึงขั้นได้รับปริญญาสูง ๆ ส่วนใหญ่มักทำให้เดินหลงทางไปตกอยู่บนพื้นฐานแนวคิดดังกล่าว และความรู้สึกจากอีกด้านหนึ่งซึ่งเป็นคนในระดับพื้นฐานทั่วไปก็มักนิยมตามกระแสไปด้วย จึงทำให้คนกลุ่มนี้ได้รับโอกาสชั้นสู่อำนาจ มีผลแพร่กระจายอิทธิพลกว้างขวางมากขึ้น

ดังเช่นที่มีแนวคิดเสนอขึ้นท่ามกลางบรรยากาศที่ประชุมสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญ ให้กำหนดระดับปริญญาผู้ที่จะเข้าไปดำรงตำแหน่งรัฐมนตรี จึงน่าจะทำให้มองเห็นความจริงเกี่ยวกับปัญหาอย่างชัดเจน ดังนั้นการที่มีผู้ใหญ่บางคนโดยเฉพาะจากแวดวงการจัดการศึกษา เคยปรารถนาให้ได้ยินเป็นครั้งคราวว่า **"เด็กเคียวนี้มุ่งเรียนเพื่อต้องการไปปริญญาบัตรและเสียครู"** เมื่อมาถึงโอกาสนี้ทำให้เห็นได้ครบวงจรว่า**"จริง ๆ แล้วผลแห่งการกระทำของเด็ก เกิดจากผู้ใหญ่โดยแท้"** แม้จะซ่อนเร้นเงื่อนไขไว้ แต่แล้วในที่สุดก็ปิดไม่อยู่

คำกล่าวที่เกิดจากรากฐานคนซึ่งยึดติดรูปแบบเทคโนโลยีมาจากชนต่างชาติซึ่งนิยมกล่าวว่า**"ถ้าไม่เร่งพัฒนาในด้านเทคโนโลยีให้มุ่งไปข้างหน้าเร็วขึ้น จะตามชาติอื่นไม่ทัน"** และอาจติดตามมาด้วยการอ้างเงื่อนไขอย่างนั้นอย่างโน้น โดยที่แต่ก่อนเคยอ้างฝรั่ง ครั้นมาถึงบัดนี้ผู้หนึ่งติดตามมาด้วย ก่อนอื่นคงต้องนำมาพิจารณาแยกแยะถึงเหตุและผลต่อไปว่า **"การนำมาอ้างเป็นเพราะอยากทำตามเขา"** ซึ่งจริง ๆ แล้ว**"ความอยากเป็นสิ่งปิดกั้นภูมิปัญญาซึ่งธรรมชาติได้มอบให้มากับรากฐานชีวิตแต่ละคนอย่างทั่วถึงแล้ว"**

"อนึ่ง บนพื้นฐานสัญชาตญาณของมนุษย์ เมื่อเกิดความอยากถึงระดับซึ่งไม่อาจควบคุมตัวเองได้ย่อมสูญเสียความเป็นมนุษย์ เนื่องจากไม่สำารถพึ่งตนเองได้อย่างแท้จริง นอกจากนั้นยังอ่านได้ว่า ผู้ที่มีนิสัยชอบอ้างสิ่งนั้นสิ่งโน้นเป็นผู้ที่กำลังสูญเสียสภาพความเป็นมนุษย์ในรากฐานตัวเองไปเรื่อย ๆ "

ยังมีสิ่งซึ่งช่วยให้อ่านได้ถึงความจริงต่อไปอีก หากบุคคลผู้อ่านสามารถแยกแยะสิ่งที่เป็นเหตุและผลได้ชัดเจนถึงระดับหนึ่งคือ บุคคลผู้นำบุคคลอื่นสิ่งอื่นมากกล่าวถึง ย่อมมีสองแนวทางด้วยการ หากกล่าวจากความรู้สึกศรัทธาอย่างแท้จริง ย่อมมีอีกด้านหนึ่งโดยที่ตนสามารถนำปฏิบัติให้มองเห็นผลเป็นที่ยอมรับโดยคนส่วนใหญ่ได้อย่างปราศจากกรอบกำหนด ส่วนบุคคลผู้นำมากกล่าวเพราะต้องการอ้างเพื่อหวังประโยชน์ที่ทวนกลับมาสนองกิเลสของตนนั้นมักเป็นคนนิยมความทรูทรามที่หน้ามีตาเห็นคนอื่น แต่ไม่ปฏิบัติอะไรให้เห็นผลจริงจัง ยกเว้นการปฏิบัติเพื่อหวังโทษณาตัวเอง

ทรรศนะที่มองในตนเองว่าต้องการตามชาติอื่นให้ทัน ก็คือคำสารภาพความจริงให้เห็นว่า ชาติการรู้เท่าทันชาติอื่น ดังนั้นเมื่อนำสู่วิถีทางปฏิบัติจึงปรากฏผลเป็นความจริงออกมาว่า**"ยิ่งคิดตามให้ทันก็ยิ่งตกเป็นทาสลึกลับยิ่งขึ้น"** ดังจะพบว่า ปัจจุบันนี้อิทธิพลวัตถุที่มีรากฐานอยู่ต่างถิ่น ได้เข้ามาก่อความสูญเสียให้แก่ชีวิตคนท้องถิ่นอย่างถึงรากฐาน ดังนั้นจึงไม่น่าแปลกใจอะไร ถ้าชนต่างชาติร่วมกันถอนการลงทุน ชีวิตคนท้องถิ่นคงต้องเผชิญกับความปวดร้าวอย่างหนัก เนื่องจากพื้นฐานในด้านวัตถุซึ่งรองรับไว้ถูกถลอกออกไป ส่วนยอดซึ่งขณะนี้เหลืออยู่ในสภาพสุด ๆ แล้ว ในที่สุด

ย่อมจำต้องหล่นลงมากองอยู่บนพื้นดินอย่างไรรูปร่างอันควรมีอยู่และถือเป็นเอกลักษณ์ของสิ่งซึ่งมีจิตวิญญาณโดยแท้

ประเด็น**"ความหมายของการตามกันทันหรือไม่ทัน"**ควรได้รับการพิจารณาแยกแยะให้ชัดเจนก่อนอื่น ดังเช่นรถที่วิ่งแข่งกันบนพื้นถนน หากมองเห็นภาพภายนอกว่ามีการแล่นตามกันไปเป็นแถว แต่บุคคลผู้สามารถมองเห็นได้ลึกซึ้งถึงรากฐานย่อมรู้ว่า นั่นหาใช่การแล่นตามกันไม่ มิฉะนั้นแล้วถ้าวิ่งไล่ทันย่อมต้องชนกันคันท้ายอย่างแน่นอน ดังนั้นจึงน่าจะคิดได้เองว่า แต่ละคันต่างวิ่งไปด้วยรากฐานที่อิสระ แต่การสะท้อนให้เห็นภาพวิ่งตามกันน่าจะเป็น เพราะมีถนนเป็นกรอบกำหนด ซึ่งถ้านำมาเปรียบเทียบกับวิถีชีวิตคนและสังคมน่าจะเข้าใจว่า กรอบในที่นี้หมายถึง หลักการและเหตุผลซึ่งช่วยให้ทุกสิ่งทุกอย่างดำเนินไปได้โดยราบรื่น

"บุคคลผู้มองเห็นได้แค่เพียงเปลือกนอกเท่านั้น ที่จะมองแล้วรู้สึกว่ายิ่งตามกันไป เนื่องจากไม่อาจแยกแยะเหตุและผลออกให้เห็นได้ชัดเจน"

แนวทางการพัฒนาสู่อารยประเทศบนพื้นฐานความอยาก จากภาพที่มีธรรมชาติเกิดจากความอยากเข้าไปมีอำนาจและนำความคิดดังกล่าวแล้วออกมาใช้ จึงเป็นสิ่งที่ผู้ที่ยังรู้ได้ถึงฟังต้องยอมรับความจริง แม้การอ้างว่าเรากำลังเป็นประชาธิปไตยก็คงเป็นแต่เปลือกนอกตั้งแต่ช่วงเริ่มแรก จึงทำให้คนทั้งชาติโดยเฉพาะเน้นที่ชนรุ่นหลังจำต้องรับเคราะห์กรรมดังที่ปรากฏเป็นความจริงอยู่ในขณะนี้

อนึ่ง ผู้มองเห็นธรรมย่อมเห็นได้ว่า ทุกสิ่งซึ่งอยู่ภายใต้อิทธิพลธรรมจักรของการเปลี่ยนแปลงย่อมมองเห็นได้สองด้าน ช่วยให้รู้ความจริงว่า กระแสแทรกแซงข้ามชาติหรือข้ามถิ่นกำเนิดซึ่งเข้ามากำหนดให้ชาติที่ด้อยอิทธิพลกว่าต้องเป็นประชาธิปไตยด้วย ไม่เช่นนั้นก็จะถูกบีบบังคับด้วยวิธีการต่าง ๆ จากรากฐานวัตถุซึ่งอยู่ในอุ้งมือตน ดังที่พบได้ในปัจจุบัน จริง ๆ แล้วหาใช่ว่าจะคิดหวังค้ำค้ำที่หลายคนหลงเชื่อตามกระแสดังกล่าว หากเกิดจากการห่วงผลประโยชน์ของตนและพรรคพวกซึ่งแฝงอยู่ในส่วนลึก โดยที่เกรงว่าถ้าประเทศเหล่านี้สามารถลุกขึ้นมาจากรากฐานตนเองได้ในที่สุด

ความเป็นอารยประเทศที่แท้จริงจึงน่าจะเกิดจากสังขรณ์ชีวิตซึ่งช่วยให้มีความซื่อสัตย์ต่อตนเองและพื้นฐานที่แท้จริงของท้องถิ่น ซึ่งมีสรรพชีวิตและสิ่งต่าง ๆ ร่วมกันเป็นหนึ่งเดียวได้ในเมื่อมีการเติบโตขึ้นมาถึงระดับหนึ่งในขณะที่จากอดีตมาจนถึงปัจจุบัน หลายคนยังคงมองกลับทิศทางโดยเข้าใจว่า การจะก้าวไปสู่อารยประเทศจะต้องศึกษาภาษาต่างชาติอย่างหลากหลายแม้ในสถาบันอุดมศึกษาก็ยังคิดเช่นนั้นอย่างกว้างขวาง โดยที่หารู้ไม่ว่านี่คือวิถีทางของการตามกระแสซึ่งมีการผลิตคนในชาติให้ออกไปเป็นทาสกิเลสของชาติอื่นอย่างเห็นได้ชัด แทนที่จะเห็นได้ว่า แม้เน้นการเรียนที่ภาษาท้องถิ่นเพียงภาษาเดียว ถ้าสามารถให้โอกาสแก่คนเติบโตขึ้นมาด้วยโลกทรรศน์ที่อิสระและกว้างไกลคือวิถีทางที่มุ่งสู่อารยประเทศได้อย่างแท้จริง.